

២. ប្រភេទត្រីនៅក្នុងអាងទន្លេមេគង្គ

ប្រភពដ៏សំខាន់នៃប្រភេទត្រីសម្រាប់ប្រជាជនដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ជនបទនៃអាងទន្លេមេគង្គក្រោម (ប្រទេសទាំងបួននៃទន្លេមេគង្គក្រោមដោយមិនរាប់បញ្ចូលប្រទេសចិននិងមីយ៉ាន់ម៉ា) គឺត្រីនិងប្រភេទមច្ឆាទឹកសាបផ្សេងៗទៀត។ ដោយលើកលែងតំបន់ដីសណ្តរទន្លេមេគង្គប្រទេសវៀតណាមដែលនៅជាប់សមុទ្រនោះអត្រានៃការទទួលបានត្រីទឹកសាបមានកម្រិតខ្ពស់បំផុតនៅស្ទើរគ្រប់តំបន់ទាំងអស់នៃអាងនេះ។ យើងសូមផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពរួមមួយនៅទីនេះពីការប្រើប្រាស់ត្រីទន្លេមេគង្គដោយប្រជាជននៅក្នុងតំបន់ដោយដកស្រង់ចេញពីអត្ថបទស្តីពីការវាយតម្លៃទិន្នន័យដើមនៃធនធានជលផល(២០១០) របស់ឯកសារស្តីពី“ការវាយតម្លៃបរិស្ថានទន្លេមេគង្គជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ”។

១. ប្រភេទត្រីនៅក្នុងអាងទន្លេមេគង្គ

អត្ថបទស្តីពីការប៉ាន់ប្រមាណទិន្នន័យដើមនៃធនធានជលផល(២០១០) បានវាយតម្លៃពីប្រភេទត្រីក្នុងទន្លេមេគង្គដោយយកទិន្នន័យចុះបញ្ជីក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យFishBaseដែលកត់ត្រាទុកពីប្រភេទត្រីដែលរស់នៅក្នុងទន្លេចំនួន២០៤និងបឹងចំនួន៣២ទូទាំងពិភពលោក។ យោងទៅតាមទិន្នន័យដែលបានចុះបញ្ជីឆ្នាំ២០០៩ត្រីចំនួន៧៨១ប្រភេទដែលគេរកឃើញនៅក្នុងទន្លេមេគង្គជាប់ចំណាត់ថ្នាក់ទីពីរបន្ទាប់ពីទន្លេអាមាហ្សូន(Amazon) ដែលមានត្រីរហូតដល់១,២៧១ប្រភេទហើយតួលេខនេះក៏បញ្ជាក់ផងដែរថាទន្លេមេគង្គជាទន្លេទីពីរនៅលើពិភពលោកដែលមានប្រភេទត្រីចម្រុះ។ យោងតាមរបាយការណ៍មួយដែលចេញដោយអង្គការមូលនិធិសត្វពិភពលោក(WWF) បានឲ្យដឹងថាអាងទន្លេមេគង្គគឺជាបណ្តុំនៃជីវៈចម្រុះដែលប្រភេទត្រីថ្មីៗជាង២៧៩ប្រភេទត្រូវបានរកឃើញនៅក្នុងទន្លេស្រូវចុងក្រោយ។ កាលពីមុនគេបានវាយតម្លៃថាមានត្រីប្រមាណ១,២០០ប្រភេទប៉ុណ្ណោះនៅក្នុងទន្លេមេគង្គប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្នវិញគេគិតថាត្រីទឹកសាបមានប្រហែល៨៥០ប្រភេទហើយអាចមានរហូតដល់១,១០០ប្រភេទផ្សេងទៀតមករស់នៅក្នុងទន្លេប្រសិនបើត្រីសមុទ្រដែលបំលាស់ទីមករស់នៅបណ្តោះអាសន្នក្នុងតំបន់ដីសណ្តរទន្លេមេគង្គត្រូវបានរាប់បញ្ចូល។ លើសពីនេះទៀតត្រីចំនួន១៩៧ប្រភេទត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យFishBaseថាជាត្រីរស់នៅក្នុងបឹងទន្លេសាបដែលចំនុចនេះបង្ហាញថាបឹងនេះគឺជាបឹងទីបួននៅលើពិភពលោកដែលសម្បូរត្រីគ្រប់ប្រភេទ(បឹងប៊ីវ៉ាBiwa)របស់ប្រទេសជប៉ុនជាប់ចំណាត់ថ្នាក់ទីប្រាំមួយដែលមានសត្វចំនួន៦៩ប្រភេទ)។

ចំនួនប្រភេទត្រីនៅ២០ទីតាំងនៅក្នុងអាងទន្លេមេគង្គ (ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងអាងដៃទន្លេ ទាំងឡាយ) ត្រូវបានបង្ហាញក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

តារាងបង្ហាញពីប្រភេទសត្វនៅក្នុង២០ទីតាំងនៃអាងទន្លេមេគង្គ

ទីកន្លែង	ប្រភេទ	អំបូរ	ចំនួនរកឃើញ
ប្រភពទឹកទន្លេមេគង្គនៅប្រទេសចិន	២៤	៣	៤
ខ្សែទឹកទន្លេមេគង្គភាគខាងលើក្នុងប្រទេសចិន	៣៤	៤	៤
ខ្សែទឹកទន្លេមេគង្គភាគកណ្តាលក្នុងប្រទេសចិន	៤៨	៨	៧
ខ្សែទឹកទន្លេមេគង្គភាគខាងក្រោមក្នុងប្រទេសចិន	១២២	២១	១៥
ប្រទេសឡាវភាគខាងជើង ទន្លេមេគង្គ	១៤០	៣០	២៦
ទន្លេណាមអ៊ូ(Nam Ou)	៧២	១៥	២៩
ទន្លេណាមងុំ(Nam Ngum)	១៥៦	២៧	៤៣
ទន្លេណាមម៉ាង(Nam Mang)	៥៧	១៩	១៧
ទន្លេណាមខាឌីញ(Nam Kadingh)	៩៩	២១	៣៨
ទន្លេសុងក្រាម(Songkhram)	២១៦	៤០	៣៩
ទន្លេហ្សេបាងហ្វៃ (Xe Bang Fai)	១៥៧	៣១	៥១
ទន្លេហ្សេបាងហ្វាំង (Xe Bang Hiang)	១៦០	៣៣	៤៧

ទន្លេមូន/ជី (Mun/Chi)	២៧០	៣៨	៤៩
ទឹកធ្លាក់ល្បាក់ខោនខាងក្រោមនៃទន្លេមេគង្គ (Khone Fall)	១៦៨	៣៤	២៥
ទន្លេមេគង្គខេត្តស្ទឹងត្រែង-ក្រចេះ	២០៤	៣៧	៣៣
ទន្លេសេកុង (Sekong)	២១៤	៣៣	៦៣
ទន្លេសេសាន (Sesan)	១៣៣	២៦	២៤
ទន្លេស្រែពក (Srepok)	២០៤	៣២	៣៨
ទន្លេសាប (Tonle Sap)	២៨៤	៤៥	៣១
ដីសណ្តរមេគង្គ (Mekong Delta)	៤៨៦	៧៣	២៨

គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ៖ សម្រង់អត្ថបទស្តីពីការវាយតម្លៃទិន្នន័យដើមនៃធនធានជលផលឆ្នាំ២០១០ ទំព័រ១១

យោងតាមតារាងខាងលើដោយមិនរាប់បញ្ចូលតំបន់ដីសណ្តរទន្លេមេគង្គដែលជាកន្លែង ត្រីទឹកប្រេរសនៅមានត្រីជាច្រើនប្រភេទកំពុងរស់នៅតាមដៃទន្លេរបស់ទន្លេមេគង្គដូចជាអាងទន្លេសុង ក្រាមនិងអាងទន្លេមូន/ជីក្នុងប្រទេសថៃនិងនៅតាមដងទន្លេមេគង្គខេត្តស្ទឹងត្រែងខេត្តក្រចេះនិងអាង ទន្លេសេកុងនិងស្រែពកក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ឯកសារយោង

International Center for Environmental Management (ICEM). 2010.
 Mekong River Commission (MRC) Strategic Environmental Assessment (SEA) for Hydropower on the Mekong Mainstream:
 Fisheries Baseline Assessment Working Paper. Vientiane, Lao PDR: MRC.
<http://www.mrcmekong.org/about-the-mrc/programmes/initiative-on-sustainable-hydropower/strategic-environmental-assessment-of-mainstream-dams/>

យិគូឈិយុកា